

ACC. N:R M. 15948:1-5.

Landskap: Dalsland Upptecknare: Anders Larsson, Högsäter
Härad: Valbo Berättare: " "
Socken: Rännelanda Berättarens yrke: lantbrukare
Uppteckningsår: 1963 Född år 1890 i Rännelanda

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Jakt och djurfångst. s. 1-5.

Lu F 101

22/8-63

Skriv endast på denna sida.

Jaktt och djurjägat.

Varg. Undertecknads far, född 1848, berättade att det fanns åtskilligt med vargar här i orten i hans barndom. Den vardagliga benämningen på dem var "gräben". Man hade mycket slägenhet av "gräben" emedan den mycket ofta ville ta död på betande får. Det var många får och lamor som blev ihjältrina av vargen på den tiden. Man fick därför vakta fåren för "gräben". När den närmade sig fårflocken gällde det att skrika och höra på den så gav den sig iväg. Den var alltså lätt att skrämna bort, särskilt på sommaren och då var han aldrig farlig för folk. Detta trodde man berodde på att det på sommaren fanns gott om föda så att den inte var särskilt hungrig.

På vintern däremot fanns det risk för att vargen skulle anfälla människor, särskilt om det var flera vargar i sällskap. När min far var i pojkbåren och var med på lagan och traskade fick de se en varg som ville anfälla en gammal gumma på något över 100 meters avstånd från dem. De sprang då genast till och skrämde vargen på flykten. Detta var på vintern.

Sif 101

Vargen var ett hatat djur och man önskade givetvis att utrota den eller att ta död på de man kunde. Men någon kampanj härjös kom inte till stånd här i denna laggd.

Samma tid försvarar vargen av sig själv utan några stödjare omkring 1870-talet. Samtidigt försvarar också korpen. Det hade nämligen funnits många korpar här i orten vid den tiden då vargen härjade. Man trodde då att det var något samband mellan vargen och korpen. Nu finns varken varg eller korp här och har inte funnits på de senaste 90 åren.

Räv. Det finnes gott om rävar här i orten och denna har varit här så länge man vet. Rävaren har förut varit mycket hatad och man har gjort allt vad man kunnat för att hålla rävdammen nere. Den enda skada den har gjort är ^{dock} att den rivit ihjäl och tagit köns. Men detta har han också gjort med besked, ty när han kommit i en könslock så har han rivit ihjäl mångdubbelt mer än han behövt för jödan. En intensiv jakt har

rävnen varit utrott för så länge man vet, men räven är slug, och har redat sig rätt bra. Det är nämligen fortfarande rätt gott om räv här i orten. Både landstinget och kommunen har anslagit medel till rävrens södande, rävskinnen har varit i bra pris och hatet mot räven har medverkat till att hålla rävjakter i gång. Alla jaktmetoder har använts, man har gjort så gott man kunnat för att döda den. Skalljakt har dock inte förekommit

Älg. Står i orten finnes gott om älg. Hur länge den funnits här vet jag inte, men den har i varje fall funnits här sedan före min tid. På hösten går den gärna och betar på sädesfälten särskilt invid skogar. Den kan därigenom göra betydliga skador vilka dock huvudsakligen bli ersatta av älgskadedofonden. Älgen jagas med drevjakt 3 dagar varje höst. I öfrigt får den vara i fred. Älgen är antyckt. I Edstena i Högsäter 1 mil härifrån hos hemmanägaren Mac Norring finnes en tam älg. Han fann nämligen för omkring 10 år sedan en rätt spild älgkalv på sina ägor. Han tog sig an denna älgkalv och

fästade upp den. Det var en kvigkalv och han gav den namnet Bellis. Han satte upp stängsel och hägnade in den på ett område av omkring 1 hektar. Han har tillgång till vatten där och föda från Morsing föra dit. Om Bellis vid något tillfälle kommer ut från inhägnaden begär den sig inte bort utan håller till runt byggnaderna. Vid ett tillfälle kom en rådjursdjur dit och Bellis fick tillfälle att bli beträckt, men det blev dock ingen avkomma efter detta. Morsing har fäst sig vid Bellis och han kan inte förmå sig till att göra slut på den.

Rådjur. Det finnes en del rådjur i orten. Sådana har funnits här länge. Dessa äro livligt eftersökte av jägare för köttets skull.

Grävling. Något grävling finnes i orten. Detta är ett skadedjur i likhet med räven och blir föremål för jakt.

Hare. Det finns gott om hare här i orten och detta är det viltkrädd som är vanligast. I min ungdom hade vi nästan uteslutande den svenska haren. Men denna är numera nästan slut som vildhare här. Nu har sedan ett 40 tal år

den tyska haren kommit i stället. Den tyska haren är egentligen ett skadedjur, för den kommer fram i trädgårdarna på vintern och gnager av barken på frukt-träden så att dessa bli förstörda. Sådant ohägn gjorde inte den svenska haren. Haren har jagats systematiskt och man använder därvid gärna hund. Vid spårnö är man särskilt angelägen att bedriva harjakt.

Igelkott. Det finnes visserligen något igelkott här i orten, men denna har man inget intresse för.

Skogsfågel. Olika slag av skogsfågel finnes, men jakt på dessa har varit obetydlig.

Sjöfågel. Här finnes gott om fiskmåsar numera. Dessa har verkligen kommit hit och har icke funnits här förr. Även andra sjöfåglar finnes i mindre omfattning. Ingen jakt att talas om har förekommit på dessa.

Rosfågeln finnes men jakten på dessa har varit obetydlig.

Alla samhällsklasser har jagat, men endast de av dem som haft intresse för jakt. Jakten har aldrig varit lönande.